

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

استان‌شناسی چهارمحال و بختیاری

پایه دهم

دوره دوم متوسطه

عنوان و نام پدیدآور: استان‌شناسی چهارمحال و بختیاری [کتاب‌های درسی]: ۱۱۰۳۰۹ / برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری؛ مؤلفان شهرام امیدوار، لهراسب صدقی، قاسم فتاحی نافچی، مسیح‌اله کیهانی و علیرضا ناظمی هرندی؛ زیر نظر کارشناسان گروه جغرافیای دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری؛ وزارت آموزش و پرورش، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

مشخصات نشر: تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران
مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص. : مصور (رنگی)، نقشه، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۰۱۴-۷

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: ویراستار: محمدکاظم بهنیا

یادداشت: چاپ اول

یادداشت: چاپ قبلی: وزارت آموزش و پرورش، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۷۹ (۶۷ ص.).

شناسه افزوده: امیدوار، شهرام

شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی. دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری. اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

رده‌بندی دیویی: ۳۷۳ ک ۲۳۷/۱۳

شماره کتابشناسی ملی: ۱۶۵۱۷-۸۰ م

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	استان شناسی چهارمحال و بختیاری - پایهٔ دهم دورهٔ دوم متوسطه - ۹-۱۱۰۳۰۹
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	شهرام امیدوار، لهراسب صدقی، قاسم فتاحی نافچی، مسیح اله کیهانی و علیرضا ناظمی هرندی (اعضای گروه تألیف) - محمدکاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - طاهره حسن‌زاده (مدیر هنری، طراح گرافیک و طراح جلد) - زهره بهشتی شیرازی (صفحه‌آرا) - کبری اجابتی، حسین چراغی، علیرضا کاهه، سبیده ملک‌یزدی، حمید نایب‌کلاچاهی، ناهید خیام‌باشی (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان :	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وبگاه: www.irtxtbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جادهٔ مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
چاپخانه :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ هشتم ۱۳۹۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

نهضت برای اسلام نمی تواند محصور باشد در یک کشور و نمی تواند محصور باشد در حتی کشورهای اسلامی. نهضت برای اسلام همان دنباله نهضت انبیاست. نهضت انبیا برای یک محل نبوده است، پیغمبر اکرم اهل عربستان است لکن دعوتش مال عربستان نبوده، محصور نبوده به عربستان، دعوتش مال همه عالم است.

امام خمینی (رحمة الله علیه)

فهرست

فصل اول : جغرافیای طبیعی استان چهارمحال و بختیاری

۲	درس اول : موقعیت جغرافیایی و وسعت استان
۶	درس دوم : ناهمواری‌های استان و نحوه شکل‌گیری آن
۱۹	درس سوم : وضعیت آب و هوای استان
۲۴	درس چهارم : منابع طبیعی استان
۴۰	درس پنجم : مسایل زیست محیطی استان

فصل دوم : جغرافیای انسانی استان چهارمحال و بختیاری

۴۴	درس ششم : تقسیمات سیاسی استان
۴۸	درس هفتم : شیوه‌های زندگی در استان
۵۷	درس هشتم : جمعیت استان و حرکات آن

فصل سوم : ویژگی‌های فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری

۶۱	درس نهم : مردم شناسی فرهنگی استان (آشنایی با آداب و رسوم مردم استان)
----	--

فصل چهارم : پیشینه تاریخی و مفاخر استان چهارمحال و بختیاری

۷۰	درس دهم : پیشینه تاریخی و مفاخر استان
۸۵	درس یازدهم : جایگاه استان در دفاع از سرزمین ایران

فصل پنجم : توانمندی‌های استان چهارمحال و بختیاری

۹۶	درس دوازدهم : قابلیت‌ها و جاذبه‌های گردشگری استان
۱۰۳	درس سیزدهم : توانمندی‌های اقتصادی استان

فصل ششم : شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

۱۱۲	درس چهاردهم : دستاوردهای انقلاب شکوهمند اسلامی
۱۲۱	درس پانزدهم : چشم‌انداز آینده استان

سخنی با دانش آموزان عزیز

شاید از خود سؤال کنید که برنامه استان شناسی چه نوع برنامه‌ای است؟ هدف برنامه‌ریزان درسی از تألیف کتاب استان شناسی چیست و مطالعه این کتاب چه اهمیتی دارد؟ پاسخ ما به شما دانش آموز عزیز این است که کتاب استان شناسی شما را با استان محل زندگی، مسائل جغرافیایی، تاریخی، اجتماعی، مردم‌شناسی، اقتصادی و فرهنگی آن آشنا می‌کند. از طرف دیگر یکی از انتظارات تربیتی دنیای امروز، تربیت شهروندانی آگاه است. یک شهروند مطلوب، نیازمند پیدا کردن درکی همه‌جانبه از واحدهای سیاسی کشور خود و سرزمین ملی در زمینه‌های مختلف است. این برنامه به شما کمک می‌کند تا از استان محل زندگی خود نگاهی جامع و همه‌جانبه پیدا کنید. کسب بصیرت نسبت به محیط زندگی و آگاهی از خصوصیات آن در گذشته و حال و مسائل محیطی، اجتماعی و اقتصادی، فرهنگی و پیشینه تاریخی استان به شما کمک خواهد کرد تا با بحث و گفت‌وگو، بینشی عمیق از این مسائل پیدا کنید و راه حل‌های این مشکلات را بیابید.

بدون شک شما مدیران آینده جامعه خواهید بود. زندگی مدرسه‌ای باید شما را به دانش لازم برای حل مسائل جامعه مجهز کند. مکانی که شما در آن زندگی می‌کنید، توانمندی‌های مختلفی دارد؛ برای مثال، می‌توان به توانمندی‌های جغرافیایی، فرهنگی، اقتصادی و انسانی اشاره کرد. خود شما بخشی از این سرمایه و توانمندی محیط زندگی خود محسوب می‌شوید. بهره‌برداری از توانمندی‌های بالقوه یک کشور در گرو شناخت همه‌جانبه محل زندگی شما و نیز کشور است. برنامه استان شناسی به شما می‌آموزد که فرصت‌های موجود در استان شما کدام است و یا اینکه تهدیدها و ناتوانی‌ها را چگونه می‌توانید به فرصت تبدیل کنید.

فراموش نکنید که همه امکانات موجود در محیط فرصت است؛ آب و هوا، بیابان، کوه، رودخانه، جنگل، نیروی انسانی، میراث فرهنگی، صنایع دستی و خیلی چیزهای دیگر. مهم این است که بیاموزید چگونه از این فرصت‌ها در جهت سعادت خود و جامعه استفاده کنید.

آگاهی از مسائل استان موجب خواهد شد تا از علل پیشرفت و یا عقب ماندگی استان خود آگاه شوید و برای حل آن، راه حل‌های خلاق پیدا کنید.

ممکن است این سؤال در ذهن شما مطرح شود که آیا بهتر نیست آموزش درباره محیط زندگی یا موضوعات اجتماعی از محیط نزدیک آغاز شود و سپس به محیط دورتر مانند استان یا کشور بینجامد. ما در این برنامه از طریق طرح پرسش‌ها و فعالیت‌های مختلف این فرصت را برایتان فراهم کرده‌ایم.

بدون شک مطالعه شهر و استان در زمینه‌های جغرافیایی، تاریخی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، آداب و رسوم محلی نه تنها می‌تواند موجب دل‌بستگی به زادگاه و سرزمین ملی شود، بلکه این فرصت را فراهم می‌کند تا با گنجینه‌های مختلف طبیعی، انسانی، فرهنگی و فناوری کشور خود آشنا شوید. در این برنامه در می‌یابید که افراد زیادی چه در گذشته یا حال در استان شما برای اعتلای کشور تلاش کرده‌اند.

انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ شرایطی را فراهم کرد که دولت و مردم با احساس مسئولیت بیشتری برای پیشرفت همه‌جانبه ایران عزیز تلاش کنند. در ادامه این تلاش‌ها جهت رسیدن به قلّه رفیع سربلندی و شکوفایی ایران اسلامی که به همت و کوشش شما دانش‌آموزان عزیز بستگی دارد، امید است با عنایت حق تعالی و اعتماد به نفس از هیچ کوششی و خدمتی دریغ نکنید. در این راه قطعاً راهنمایی‌های مفید دبیران محترم جغرافیا بسیار سودمند خواهد بود.

به امید موفقیت شما

گروه جغرافیای دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

استان چهارمحال و بختیاری از دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران

خدای بزرگ را بسیار شکرگزارم که یک بار دیگر این توفیق را به بنده ارزانی داشت که شما مردم عزیز، خونگرم، انقلابی، مؤمن، مجاهد فی سبیل الله و صادق در پیروی از اسلام و امام را در این شهر زیارت کنم. من از شهر شما و از شما مردم عزیز، خاطره‌های بسیار خوبی دارم.

شما مردم استان چهارمحال و بختیاری را در جبهه و در پشت جبهه، با سربلندی و سرافرازی دیده‌ایم. سپاهیان و بسیجیان و سرداران و فرماندهان و برگزیدگان شما در جبهه‌های جنگ، در قالب «تیپ قمر بنی هاشم»، حقیقتاً مایه سرافرازی بودند که فراموش‌شدنی نیست.

شما مردم در پشت جبهه، از جهت کمک‌های مردمی، از جهت بسیج مردمی، از جهت حضور در صحنه‌های گوناگون انقلاب، جزو مردم نمونه کشور ما هستید. خدا را شکرگزاریم که دل‌های شما را به نور محبت و صفا و ایمان و عشق به انقلاب منور کرد؛ قدم‌های شما را استوار، دل‌های شما را امیدوار، گام‌های شما را محکم و پیروزی را در صحنه‌های جنگ نصیب شما کرد. این، لطف پروردگار است.

استان چهارمحال و بختیاری، استانی مستعد است. هم استعداد طبیعی دارد و هم استعداد فرهنگی. از لحاظ استعداد طبیعی، معادن زیرزمینی این استان، متنوع و قابل توجه است. آب، امکانات دامداری و مراتع این استان، باارزش است. از لحاظ استعداد فرهنگی و انسانی، جوانان این استان با استعدادند. در میدان‌های علم و دانش و ادب و فرهنگ و هنر، مردمانی هستند که علی‌رغم محرومیت‌هایی که در طول زمان چه در دوران خان‌ها و چه در دوران ستم‌شاهی بر آنها تحمیل شده است، این استان از لحاظ نیروی فرهنگی و انسانی، خود را نشان داده است.

امروز در جمع شما مردم عزیز چهارمحال و بختیاری عرض می‌کنم: ایمان دینی‌تان را حفظ کنید؛ اتحادتان را حفظ کنید؛ تلاش و فعالیت و مجاهدتان را حفظ کنید، تا هرگز دشمن در شما طمع نرزد.

مسلان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظراصلاحی خود را در باره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۴۸۷۴/۱۵۸۷۵ - گروه درسی مربوط و پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دقت باینست کتاب های درسی نوی دستوسط نظری